

Інфляція (CPI) у липні

Як і очікувалося, у липні відбулося сезонне здешевлення продуктів харчування завдяки збільшенню пропозиції сільгосппродукції (надходження на ринок нового врожаю та збільшення продукції тваринництва), що, навіть за умови поступового підвищення цін/тарифів на комунальні і транспортні послуги, призвело до формування **дефляції на рівні 0,7 %**.

Так, сезонність (за розрахунками Мінекономрозвитку) обумовила **зниження небазової інфляції на 1,6 %** (внесок до загальної інфляції – «мінус» 0,6 відсоткового пункту (далі – в. п.)). Крім того, як результат реалізації з лагом ефекту від відносної стабільності гривні, так і у зв'язку зі сезонним здешевленням одягу і взуття, вперше майже за 2 роки відбулося **зниження базової інфляції на 0,1 %** (внесок – «мінус» 0,06 в. п.).

Наразі цінова динаміка знаходиться у прогнозованому тренді й відповідає загальній тенденції позитивного розвитку економіки та майже за всім переліком цін має ознаки сезонності.

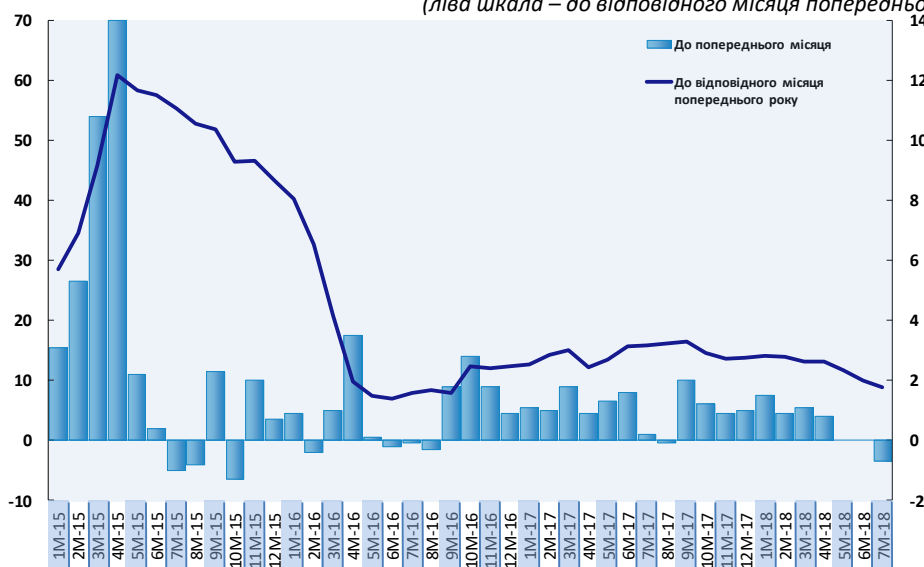
У розрахунку плинного року (липень до липня попереднього року) споживча інфляція уповільнилась до 8,9 % з 9,9 % у червні цього року. З початку 2018 року (у розрахунку до грудня 2017 року) споживчі ціни підвищилися на 3,6 % (торік за цей же період – на 8,2 %).

У липні 2018 року ціни виробників промислової продукції підвищилися на 1,6 %, що, як і у попередні місяці, пов'язано з подорожчанням електроенергії (на 6,4 %). З початку року темпи зростання цін виробників становлять 9,6 % (торік за цей же період – 8 %), а в розрахунку плинного року (липень до липня попереднього року) відновилася тенденція до уповільнення – 18,1 % (у червні 2018 року – 18,4 %).

До кінця 2018 року очікується збереження (з неістотними коливаннями) помірного рівня інфляції (у річному вимірі) на фоні тенденції до уповільнення зростання цін виробників.

«вперше у поточному році спостерігалася дефляція на рівні 0,7 %»

Рис. 1. Темпи приросту (падіння) споживчих цін, %
(права шкала – до попереднього місяця),
(ліва шкала – до відповідного місяця попереднього року)

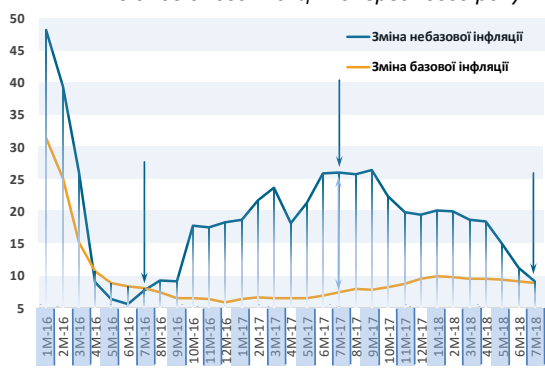
«відбувається уповільнення темпів зростання як середньорічного рівня інфляції у липні 2018 року до 12,1 % (у червні 2018 року – 12,6 %), так і інфляції у річному вимірі до 8,9 % у липні 2018 року (у червні 2018 року – 9,9 %)»

За останні півроку зростання цін на споживчому ринку у річному вимірі (змінa цін до відповідного місяця попереднього року) уповільнювалося і у липні становило 8,9 % (9,9 % у попередньому місяці). У середньорічному розрахунку у січні-липні зростання цін також уповільнилося (змінa цін до відповідного періоду попереднього року) і становило 12,1 % порівняно з 12,6 % у січні-червні 2018 року.

3 початку 2018 року (у розрахунку до грудня 2017 року) споживчі ціни підвищилися на 3,6 % (за цей же період торік – на 8,2 %).

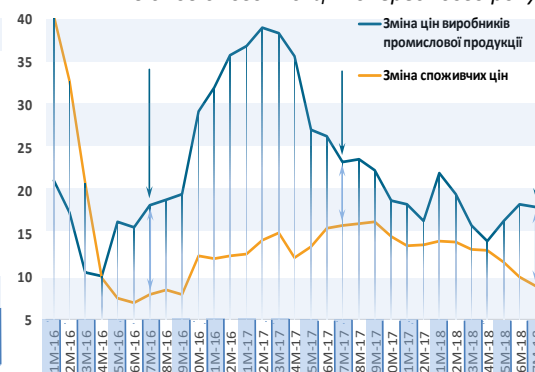
Цьогорічне послаблення інфляційної активності є результатом поступового зниження впливу немонетарної складової інфляції. Поряд з тим, монетарна складова інфляції не відігравала значної ролі у формуванні цін на споживчому ринку.

Рис. 2. Динаміка базової і небазової інфляції упродовж 2016 - липня 2018 року, у % до відповідного місяця попереднього року

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

Рис. 3. Динаміка цінових показників упродовж 2016 - липня 2018 року, у % до відповідного місяця попереднього року

Джерело. Держстат

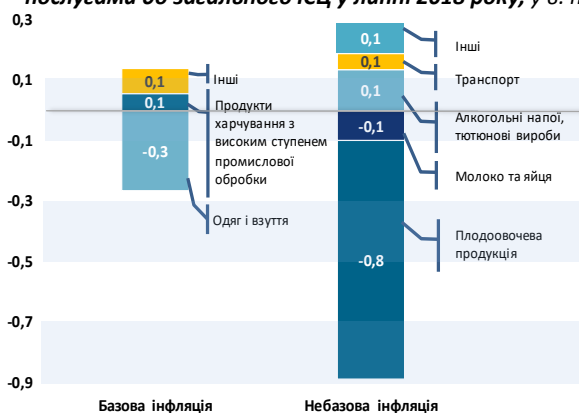
«уповільнення інфляційних процесів є результатом поступового зниження впливу немонетарної складової інфляції»

Уповільнення інфляції відбувалося і у промисловості (PPI), зокрема у річному розрахунку до 18,1 % у липні порівняно з 18,4 % у червні (23,3 % у липні 2017 року). У той же час, у середньорічному розрахунку темп інфляції залишився на попередньому рівні – 17,7 % як у січні-липні 2018 року, так і у I півріччі 2018 року, що, вірогідно, є результатом відображення тимчасових цінових сплесків. Проте такий темп інфляції є нижчим за минулорічний – 32 % у січні-липні 2017 року, що є підтвердженням сталості стриманої цінової динаміки.

В цілому за розрахунками Мінекономрозвитку небазова інфляція у річному вимірі у липні 2018 року становила 9 % (у червні 2018 року – 11,1 %, у липні 2017 року – 26 %), середньорічний індекс у січні-липні 2018 року – 15,8 % (у I півріччі 2018 року – 17 %, у січні-липні 2017 року – 22,1 %).

Базова інфляція збільшувалась меншими темпами, ніж небазова, втім, у річному вимірі у липні 2018 року становила 8,8 % (у червні 2018 року – 9 %, у липні 2017 року – 7,3 %), середньорічний індекс у січні-липні 2018 року уповільнився до 9,3 % порівняно з 9,4 % у I півріччі 2018 року (6,6 % у січні-липні 2017 року).

Рис. 4. Структура внесків за основними товарами та послугами до загального ІСЦ у липні 2018 року, у в. п.

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

переважно через сезонний чинник). В цілому зниження небазової інфляції становило 1,6 % (внесок – «мінус» 0,6 в. п.).

Поряд з тим, продовжили дорожчати продукти харчування з високим ступенем промислової обробки (внесок до загальної інфляції становив близько 0,1 в. п.

З точки зору структурних чинників найбільший вплив на формування дефляції у липні мало сезонне здешевлення продуктів харчування, зокрема плодовоовочевої продукції (овочі подешевшали на 12,4 %, фрукти – на 11,1 %), а також продукції тваринництва – знизилися ціни на яйця (на 7,6 %) та молочну продукцію (молоко подешевшало на 1,1 %

(частка у структурі споживчих витрат населення – понад 21,8 %)), зокрема: хліб і хлібопродукти – на 0,8 %, вироби з м'яса делікатесні – на 0,7 %, ковбаси варені першого ґатунку – на 0,6 %, ковбаси сировопечені – на 0,5 %, крабові палички – на 3 %, скумбрія копчена – на 0,9 % та ін.

Посилення цінового тиску на споживчий ринок відбувалося і через подорожчання транспортних та комунальних послуг, а також через підвищення цін на тютюнові вироби (у зв'язку з ціновою політикою окремих виробників).

Навіть незважаючи на подорожчання окремих товарів і послуг, вперше майже за 2 роки відбулося зниження базової інфляції на 0,1 % (внесок – «мінус» 0,06 в. п.), що пов'язано як із сезонним зниженням цін на одяг і взуття на 4,6 % (внесок – майже 0,3 в. п.), так і з реалізацією ефекту від відносної стабільності гривні.

Табл. 1. Темпи зниження/приросту ІСЦ за розділами товарів та послуг

	Липень 2017 р., % до попереднього місяця	Липень 2018 р., % до попереднього місяця	Внески у зміну ІСЦ, в. п. за липень 2018 р.	Питома вага у споживчому наборі, %
Усі товари та послуги	0,2	-0,7	-	100
Зміна базового ІСЦ	0,1	-0,1	-0,1	58,9
Зміна небазового ІСЦ	0,3	-1,6	-0,6	41,1
Зниження цін				
Одяг і взуття	-4,4	-4,6	-0,3	5,6
Продукти харчування та безалкогольні напої	0,3	-1,9	-0,8	42,6
Зв'язок	-0,1	-0,2	0,0	3,1
Незмінність цін				
Охорона здоров'я	0,5	0	0,0	6,7
Зростання цін				
Алкогільні напої, тютюнові вироби	1,6	1,8	0,1	8,3
Ресторани та готелі	1,6	1,0	0,0	2,5
Різні товари та послуги	0,3	0,8	0,0	3,8
Транспорт	0	0,7	0,1	11,8
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	0,6	0,5	0,0	6,1
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	0,1	0,2	0,0	4,6
Відпочинок і культура	0,2	0,2	0,0	3,3
Освіта	0,1	0,2	0,0	1,5

«найбільший вплив на формування дефляції у липні мало сезонне здешевлення продуктів харчування»

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

Примітка. За рахунок округлень, які виникали у зв'язку з електронною обробкою інформації, сума внесків за розділами товарів і послуг може не дорівнювати підсумку.

Основними стримуючими чинниками у липні були:

- сезонні:

збільшення пропозиції сільськогосподарської продукції, що обумовило відповідне зниження цін, зокрема на продукцію плодоовочевої групи та окремих продуктів тваринного походження. Так, найбільше подешевшали: перець солодкий (на 44,5), помідори (на 42,7 %), буряк (на 32,3 %), капуста білокачанна (на 29,7 %), баклажани (на 22,8 %), а також виноград (на 20,1 %), кісточкові (на 15,6 %), кавуни (на 15,1 %) та ін. Крім того, знизилися ціни на яйця (на 7,6 %) та молоко (на 1,1 %);

Довідково. За підсумком I півріччя 2018 року порівняно з цим же періодом 2017 року виробництво молочних продуктів збільшилося на 2,6 %.

Зростання обсягів виробництва яєць (від свійської птиці господарств усіх категорій) упродовж січня-липня 2018 року становило 2,6 %.

зниження цін на одяг і взуття на 4,6 % (середнє липнєве здешевлення упродовж 2016-2017 років за розрахунками Мінекономрозвитку становить 4 %);

- **економічні:**

розширення пропозиції за рахунок імпорту, що впливало на формування нового рівня цін на продукцію;

Довідково. За даними Національного банку упродовж I півріччя 2018 року імпорт продовольчих товарів та сировини для їх виробництва збільшився на 23,4 %.

вплив відносної стабілізації гривні по відношенню до іноземних валют, що позначився на формуванні внутрішніх цін не тільки на імпортні товари, але і на інші товари (через еластичність цін до динаміки обмінного курсу). Так, спостерігалось зниження цін на переважну більшість типів побутової техніки, фармацевтичну продукцію, транспортні засоби, запасні частини й аксесуари до автомобілів, мобільні телефони, аудіотехніку, фотоапаратуру та обладнання для обробки інформації;

Довідково. Упродовж січня-липня 2018 року середньомісячний офіційний курс гривні до долара США укріпився на 4 % (упродовж липня гривня девальвувала на 0,8 %).

«відносна стабільність на валютному ринку стримувала зростання споживчих цін»

- **фіскальні і монетарні:**

перевищення доходів над видатками зведеного бюджету у I півріччі на 10,5 млрд гривень;

монетарна політика, що в цілому, впливала в напрямку скорочення сукупного попиту та справляла стримуючий ефект на динаміку цін (зокрема, підвищення облікової ставки з 17 % у березні до 17,5 % у липні цього року).

Інфляційними чинниками у липні були:

- **адміністративні:**

подорожчання проїзду у автодорожньому пасажирському транспорті (на 3,6 %), що супроводжувалось підвищенням вартості проїзду майже в усіх регіонах України, проте найбільше підвищення відбулося у м. Києві та Миколаївській області (на 29 % та 7,5 % відповідно);

збільшення вартості послуг з утримання будинків та прибудинкових територій (на 4,2 %), а також з **водовідведення (на 2,8 %)** та **водопостачання (на 2,2 %)**;

Довідково. Найбільше підвищення тарифів на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій відбулося у Луганській та Миколаївській областях (в 1,7 разу та на 18,5 % відповідно), з водовідведення – в Одеській та Кіровоградській областях (на 15,5 % та на 12,6 %), з водопостачання – у Кіровоградській та Житомирській областях (на 15,7 % та на 6,6 %).

- **сезонні – очікуване зростання цін на окремі послуги**, зокрема на туристичні (на 5,1 %), а також на послуги, пов'язані з тимчасовим проживанням (на 4,9 %) та послуги санаторно-курортних установ (на 3,6 %);

Довідково. Середнє липнєве подорожчання туристичних послуг упродовж 2016-2017 років за розрахунками Мінекономрозвитку становить 4,8 %, послуг, пов'язаних з тимчасовим проживанням – 4,1 % та послуг санаторно-курортних установ – 2 %.

- **економічні – збільшення сукупних витрат у виробництві сільськогосподарської продукції**, зокрема у I півріччі 2018 року порівняно з відповідним періодом 2017 року витрати у виробництві сільськогосподарської продукції зросли на 13,9 % (індекс цін на матеріально-технічні ресурси промислового походження, що споживаються сільським господарством, за цей же час підвищився на 15,2 %);

- **монетарні:**

збереження тенденції щодо перевищення обсягів продажу іноземної валюти населенням над її купівлею (нетто-продаж готівкової іноземної валюти фізичними особами упродовж I півріччя 2018 року становив 33 млрд. грн)), що

додатково збільшувало пропозицію гривні на споживчому ринку з урахуванням тенденції щодо обсягів грошових переказів фізичних осіб із-за кордону (78,6 млрд грн у I півріччі 2018 року порівняно з 70,8 млрд грн у I півріччі 2017 року); Довідково. Обороти роздрібної торгівлі у I півріччі 2018 року порівняно із цим же періодом 2017 року збільшилися на 6,2 % (за цей же період у 2017 році – на 8,7 %).

Відплив коштів з банківської системи: обсяг депозитів домашніх господарств (крім фізичних осіб – підприємців) у національній валюті за липень порівняно з червнем зменшився на 3,1 %.

Примітка. У липні 2018 року порівняно з попереднім місяцем ціни виробників промислової продукції прискорилися до 1,6 % (1,1 % у червні). Поряд з тим у річному розрахунку (до відповідного місяця 2017 року) у липні порівняно з липнем 2017 року зростання цін уповільнилося до 18,1 % з 18,4 % у червні, у середньорічному розрахунку (порівняно з відповідним періодом 2017 року) упродовж січня-липня порівняно з цим же періодом 2017 року темп зростання цін залишився таким же як у попередньому періоді – 17,7 %. У липні зростання цін, як і у попередні місяці, пов'язано з подорожчанням електроенергії на 6,4 % (внесок до зростання цін виробників – 1,6 в. п.). Водночас, зростання цін у добувній промисловості (на 0,9 %, внесок – 0,1 в. п.) нівельовано здешевленням в цілому продукції у переробній промисловості (зниження цін – на 0,2 %, внесок – «мінус» 0,1 в. п.), що пов'язано, у першу чергу, зі зниженням цін у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (на 2,7 %, внесок – «мінус» 0,1 в. п.).

Очікування. До кінця 2018 року варто очікувати збереження (з неістотними коливаннями) помірного рівня інфляції (у річному вимірі) на фоні тенденції до уповільнення зростання цін виробників, а також послаблення ефекту сезонної дефляції на плодоовочеву продукцію та пожвавлення ділової активності, що певним чином позначиться на збільшенні щомісячних темпів зростання споживчих цін у другій половині року.

«у подальшому очікується збереження помірної інфляційної динаміки»

Ризики: відновлення девальваційних тенденцій (на фоні необхідності виконання боргових зобов'язань), висока волатильність цін на світових торговельних майданчиках, зокрема на ринку нафти та агропродукції, що формує невпевненість суб'єктів господарювання і може бути небезпечним для внутрішнього ринку, зростання витрат виробництва (з урахуванням подорожчання сировинних/проміжних товарів, впливу зовнішнього фактору, високої вартості кредитування) та їх прискорене перенесення на споживчі ціни.